

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10.07.1968, sp. zn. 5 Co 275/68, ECLI:CZ:KSUL:1968:5.CO.275.1968.1

Číslo: 17/1969

Právní věta: Jestliže došlo k popření otcovství k nezletilému dítěti manželem matky a k určení otcovství k tomuto dítěti souhlasným prohlášením rodičů, nemůže být uložena takto určenému otci povinnost k placení výživného v rozporu s ustanovením § 98 odst. 1 zák. o rod., tj. i za dobu přesahující časovou hranici tří let před zahájením soudního řízení. K zjišťování skutečností rozhodných pro určení rozsahu vyživovací povinnosti rodičů k nezletilému dítěti (jmenovitě do minulé doby).

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 10.07.1968

Spisová značka: 5 Co 275/68

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Určování otcovství, Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 53

§ 57

§ 98

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Děčíně svěřil rozsudkem z 28. 3. 1968 nezletilou J. B., nar. 17. 3. 1959, do výchovy matky; otcí uložil, aby zaplatil na výživu nezletilé za dobu od 1. 7. 1959 do 31. 3. 1968 částku 8.320 Kčs v měsíčních splátkách po 80 Kčs pod ztrátou lhůt a aby platil na výživu nezletilé od 1. 4. 1968 nadále částku 100 Kčs měsíčně.

Matka nezletilé namítala v odvolání, že výživné ve výši 100 Kčs měsíčně neodpovídá ani možnostem otce, ani potřebám nezletilé.

Krajský soud v Ústí nad Labem zrušil usnesením z 10. 7. 1968 rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o výživném a vrátil věc v tomto rozsahu soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Rozhodnutí soudu prvního stupně o výživném není založeno na dostatečném zjištění skutečného stavu věci; kromě toho vychází ve výroku o dlužném výživném z mylného právního názoru ohledně

doby, za kterou může být výživné přiznáno.

Soud prvního stupně si zřejmě neuvědomil, že podle § 98 odst. 1 (druhé věty) zák. o rod. lze právo na výživné přiznat zásadně jen ode dne zahájení soudního řízení, a jde-li o výživné pro nezletilé dítě, i za dobu nejdéle tři let zpět od tohoto dne. Tímto speciálním zákonným ustanovením, které má hmotněprávní povahu, je možnost přiznání výživného pro nezletilé děti omezena za minulou dobu určitou maximální časovou hranicí bez ohledu na to, zda snad práva na jednotlivá opětuující se plnění výživného z minulé doby, jež přesahují tuto maximální časovou hranici, nejsou promlčena.

I když v tomto případě došlo k popření otcovství manžela matky k nezletilé J. B. až rozsudkem okresního soudu v Ústí nad Labem z 19. 10. 1965 a k určení otcovství B. P. souhlasným prohlášením rodičů teprve 12. 12. 1967, nemůže být z těchto okolností vyvozován v rozporu s § 98 odst. 1 zák. o rod. závěr, že by snad mohlo být výživné nezletilé J. B. přiznáno i za dobu, která přesahuje hranici tři let před zahájením soudního řízení. A poněvadž řízení o výchově a výživě nezletilé J. B. bylo zahájeno ve smyslu § 82 odst. 1 o. s. ř. dnem 5. 2. 1968, kdy matka podala do soudního protokolu návrh, aby jí nezletilá byla svěřena do výchovy a aby bylo otci uloženo placení výživného pro nezletilou, lze výživné přiznat nejdéle za dobu tři let zpět ode dne zahájení tohoto soudního řízení, tj. ode dne 5. 2. 1965 (pochopitelně za předpokladu, že ještě po 5. 2. 1965 nebylo výživné plněno manželem matky, když k popření jeho otcovství k nezletilé J. B. došlo až rozsudkem okresního soudu v Ústí nad Labem z 19. 10. 1965).

Pokud tedy soud prvního stupně přiznal svým rozhodnutím nezletilé J. B. proti otci právo na výživné i za dobu přede dnem 5. 2. 1965, je jeho rozhodnutí v rozporu s § 98 odst. 1 (druhá věta) zák. o rod.

Předpokladem zákonného rozhodnutí o výživném za dobu od 5. 2. 1965 (případně pozdějšího dne) je spolehlivé zjištění všech skutečností, jež mají význam pro posouzení schopností a možností rodičů a odůvodněných potřeb nezletilých (§ 85, 96 odst. 1 zák. o rod., § 6, 120 odst. 1 o. s. ř.).

Rozhodnutí soudu prvního stupně takový spolehlivý skutkový podklad postrádá.

Pokud jde o schopnosti a možnosti matky, nelze se spokojit s potvrzením poštovního úřadu o tom, jaká částka jí je vyplácena na invalidním důchodu, neboť sdělení poštovního úřadu nemusí zaznamenávat případné srážku s důchodu. Proto je třeba zjistit výši invalidního důchodu z rozhodnutí, jímž byl matce přiznán, nebo sdělením Správy důchodů v Praze. Poněvadž matka má podle své výpovědi další zákonnou vyživovací povinnost k nezletilému Č. B., nar. 15. 10. 1957, na kterého má dostávat výživné, je nutno ověřit tuto její zákonnou vyživovací povinnost a míru, v jaké jsou potřeby tohoto nezletilého hrazeny výživným. z obsahu soudních spisů, v nichž bylo vedeno řízení o určení tohoto výživného.

Teprve takové doplnění dokazování dovolí soudu, aby si učinil spolehlivý úsudek o schopnostech a možnostech matky.

Také schopnosti a možnosti otce byly v dosavadním řízení zjišťovány z důkazů, jež neposkytují pro jejich určení náležitý podklad.

Výdělkové možnosti otce u ČSD, železniční stanice v Ú., kde byl otec v pracovním poměru přede dnem 11. 9. 1965, nezjišťoval soud prvního stupně vůbec.

Za období od 11. 9. 1965 do 20. 2. 1966, po které byl otec v pracovním poměru v Severočeských chemických závodů v L., měl soud k dispozici jen zprávu tohoto podniku z 28. 2. 1968, označující jen hrubý výdělek otce za dobu od 11. 9. 1965 do 22. 12. 1965 částkou 5.166 Kčs a neomluvenou absenci za dobu od 23. 12. 1965 do 20. 2. 1966. Zpráva neobsahuje potřebnou informaci o pracovním výkonu otce, o jeho čisté mzdě (po odpočtu daně ze mzdy) a o jeho činnosti v době neomluvené absence.

Za dobu pracovního poměru otce u Státního statku, n. p. v K., uvádí zpráva tohoto podniku z 29. 2. 1968 výdělky otce částkami 1.100 až 1.200 Kčs měsíčně, aniž by z ní bylo patrné, zda jde o hrubé výdělky, či o výdělky po srážce daně ze mzdy, případně i po odpočtu jiných srážek, prováděných z otcovy mzdy cestou výkonu rozhodnutí. Přitom odhad těchto výdělků ze strany samotného otce je odlišný; např. ve své výpovědi z 12. 12. 1967 uváděl své výdělky v zimních měsících částkou 1.100 Kčs, v letních měsících částkou 1.500 Kčs.

V zájmu spolehlivého zjištění výdělkových možností otce za dobu od 5. 2. 1965 (nebo od pozdějšího dne, do něhož plnil výživné manžel matky) je tedy nutno zejména vyžádat přesná sdělení všech uvedených organizací tak, aby z nich byly patrné pracovní výkony otce a jeho výdělky (po odpočtu daně ze mzdy) v jednotlivých měsících, případně provést i jiné důkazy, jimiž by byly ověřeny schopnosti a možnosti otce.

Rozsah zákonné vyživovací povinnosti otce k nezletilému P. P., nar. 26. 7. 1964, je patrný z obsahu příslušného spisu okresního soudu v Ústí nad Labem. Existenci jeho další zákonné vyživovací povinnosti k nezletilému B. Č., nar. 24. 11. 1966 z jeho soužití s družkou, bude třeba zjistit z rodného listu tohoto dítěte nebo ze sdělení oddělení matrik národního výboru. Pro posouzení otázky rozsahu vyživovací povinnosti otce k tomuto dítěti není konečně bez významu ani zjištění schopností a možností jeho družky, neboť i na ní by bylo možno podle jejich poměrů požadovat, aby se určitým příspěvkem podílela na úhradě potřeb dítěte (§ 85 zák. o rod.).

Teprve po naznačeném doplnění bude mít soud dostatečný podklad pro rozhodnutí o výživném otce; při jeho stanovení za minulou dobu přihlédne i k případným změnám, k nimž docházelo ve schopnostech a možnostech rodičů a v odůvodněných potřebách dítěte.

Z těchto důvodů byl rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o výživném podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. zrušen a věc byla v tomto rozsahu podle § 221 odst. 2 o. s. ř. vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.